

Valmistelija

Sinikka Mosorin, palvelusuunnittelija, hankkeet ja järjestöyhteistyö

Kuntalain 5 luvussa määritellään kunnan asukkaiden osallistumisoikeus. Päivitetystä osallisuusohjelmassa keskitytään tuomaan esille niitä käytännön asioita, miten Pudasjärven kaupungin osallisuutta ja yhteisöllisyyttä edistetään edelleen.

Kuntien merkittävimpiin tehtäväkokonaisuuksiin kuuluu mm. vaalien järjestäminen ja asukkaiden osallistumismahdollisuuksien mahdollistaminen, johon tällä osallisuusohjelmalla vastataan. Osallisuustyö tuo uusia menetelmiä lähidemokratiaan edustuksellisen demokratian rinnalle. Osallisuus kattaa kaikki ikäryhmät; lapset, nuoret, aikuiset, aktiiviset seniorit ja vanhukset. Ohjelmaan kuuluu mm. omaehtoisen turvallisuuden ja varautumisen kehittäminen ja se toimii luontevana osana kaupungin varautumistyötä.

Kaupungin palvelujen kehittämisessä lähtökohtana on ihmisten arki ja sen toimivuus. Osallisuustyöllä on mahdollista lisätä ja tukea valmistelun ja päätöksenteon ymmärrystä. Haastavatkin päätökset tai oman mielipiteen vastaiset päätökset on helpompi hyväksyä, jos on tullut tunne kuulluksi tulemisesta ja on päässyt vaikuttamaan.

Kaupungin toiminnassa osallisuus on luonteva osa normaalia valmistelutyötä. Kiire ei saa olla esteenä kuulemiselle ja ennakkovaikutusten arvioinnille. Tavoitteena on aito yhteiskehittäminen – viranhaltijat, poliittiset päättäjät ja kuntalaiset yhdessä. Osallisuuden toteutumisesta raportoidaan osavuosisikatsauksittain sekä tilinpäätöksessä.

Vapaaehtoistyön merkitys on valtaisa elinvoiman lähde, jota ilman yhteiskunta ei pyörisi. Olemme pitäneet tällaista kulttuuria itsestään selvyytensä, mutta sukupolvien vaihtuessa talkoohenki on vähentymässä. Siksi on tärkeää, että kaupungilla on osallisuusohjelma, jolla ohjataan suunnitelmallisesti Pudasjärven osallisuuden kehittämistä. Ohjelmaa viedään talousarviovuosittain systemaattisesti eteenpäin talousarvion puitteissa kuullen samalta kentältä tulevia muutostarpeita ja hiljaisia signaaleja.

Osallisuusohjelma on valmisteltu pienen maalaiskaupungin näkökulmasta sopivaan muotoon. Kokeilevan kehittämisen mallia käyttäen testaamme välillä uusia menetelmiä, mutta tarvittaessa voimme palata myös aiemmin hyväksi koettuun malliin. Kaupungin palvelusuunnittelija on valmistellut osallisuusohjelman yhteisöllisyysvaliokunnan ohjauksessa.

Osallisuuden toteutumista seurataan vuosittain osavuosisikatsauksessa sekä tilinpäätöksessä.

Osallisuusohjelma päivitetään tarvittaessa tai vähintään kerran valtuustokaudessa.

Esittelijän esitys

Käydään läpi valtuuston 10.2.2025 §9 hyväksymä osallisuusohjelma esimerkkien avulla keskustelun pohjaksi.

Valiokunta sai kuulla Pudasjärven kaupungin Osallisuusohjelman.

Valiokunnassa tuotiin esille huoli siitä, että Pudasjärvellä on kylä missä ei ole enää rahkeita perustaa uutta rekisteröityä yhdistystä ja toisaalta kyliltä löytyy eri nimellä toimiva rekisteröity yhdistys, ja joka muutoin täyttäisi säännöt, ja jossa toimii samat henkilöt, joilla pitäisi alkaa pelkästään liian tiukasti Osallisuusohjelmasta sovellettujen sääntöjen vuoksi perustamaan uusi, tietyn niminen rekisteröity yhdistys, jotta kylä pääsisi osalliseksi Kylien neuvoston yhteisöä.

Valiokunnan näkemyksen mukaan Kylien neuvoston säännöt eivät ota tarpeellisella tavalla huomioon yleistä yhteiskuntapoliittista kehitystä ja poissuljetut, säännöt täyttävät, kylät tulisi hyväksyä jo pelkästään Osallisuusohjelman linjausten perusteella Kylien neuvoston jäseneksi. Osallisuusohjelmassa todetaan muun ohella, että Kylien neuvosto on kaupunginhallituksen kaksivuotiseksi toimintakaudeksi nimeämä yhteistyöryhmä, jossa jäseninä ovat, muiden nimettyjen ohella, Pudasjärven alueen kylien nimeämät edustajat (esim. kyläyhdistyksen tms. puheenjohtaja).

Ohjausesitys

Kylien neuvoston säännöt on hyvinvointivaliokunnan näkemyksen mukaan kirjoitettu tiukemmin kuin sen toimintaa ohjaava Pudasjärven kaupungin Osallisuusohjelma linjaa ja sen vuoksi hyvinvointivaliokunta tekee kaupunginhallitukselle aloitteen ja ohjausesityksen yhteisöllisessä ja osallisuutta lisäävässä hengessä päivittää Pudasjärven Kylien neuvoston sääntöjä vastaamaan Osallisuusohjelman linjaa. Eli, että kylällä voidaan sopia siellä toimivien rekisteröityjen yhdistysten kesken jäsenen nimeäminen Kylien neuvostoon, mikäli kylällä ei ole rekisteröityä kyläyhdistystä ja totta kai kuitenkin niin, että muutoin säännöt täyttyvät.

Jakelu

KH 09.12.2025
4616/00.01.02/2025

Valmistelija

Sinikka Mosorin, palvelusuunnittelija, hankkeet ja järjestöyhteistyö
Heli Huhtamäki, henkilöstöpäällikkö, vastuuviranhaltija

Kaupunginhallitus on hyväksynyt 25.02.2025 §81 Kylien neuvoston toimintasäännöt.

Toimintasääntö §3:

Pudasjärven kylien neuvoston kokoonpano Pudasjärven kylien neuvoston jäseniä voivat olla rekisteröityjen kyläyhdistysten edustajat. Edustajalle valitaan varajäsen. Valittu jäsen toimii tiedonvälittäjänä omalle kylälle. Mikäli kyläyhdistyksiä perustetaan myöhemmin lisää, niin ne voidaan liittää kylien neuvostoon toimikauden aikana kaupunginhallituksen

päätöksellä. Kylät nimeävät oman edustajansa ja varajäsenen. Kylien neuvosto valitsee neuvoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan kylien neuvoston edustajista. Sihteerinä kylien neuvostossa on palvelusuunnittelija, hankkeet ja järjestöyhteistyö. Vastuuviranhaltija on kaupunginjohtaja, varahenkilö henkilöstöpäällikkö. Kylien neuvostossa kaupungin edustajina ovat yhteisövaliokunnan ja hyvinvointivaliokunnan puheenjohtajat, joiden varahenkilöinä valiokuntien varapuheenjohtajat. Kaupunginhallitus nimeää kylien neuvostoon oman edustajan. Kylien ja kaupungin edustajat valitaan Pudasjärven kylien neuvostoon kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Kaupunginhallitus vahvistaa kylien neuvoston jäsenet toimintakausittain (2 vuotta). Pudasjärven kylien neuvosto voi perustaa tärkeäksi näkemiään asioita varten työryhmiä. Työryhmistä ei makseta kokouspalkkioita. Pudasjärven kylien neuvoston kokouksiin voidaan kutsua tarvittaessa eri tahojen edustajia kertomaan ajankohtaisista asioista.

Hyvinvointivaliokunta on antanut ohjausesityksen kaupunginhallitukselle 16.10.2025 §43:

Kylien neuvoston säännöt on hyvinvointivaliokunnan näkemyksen mukaan kirjoitettu tiukemmin kuin sen toimintaa ohjaava Pudasjärven kaupungin Osallisuusohjelma linjaa ja sen vuoksi hyvinvointivaliokunta tekee kaupunginhallitukselle aloitteen ja ohjausesityksen yhteisöllisessä ja osallisuutta lisäävässä hengessä päivittää Pudasjärven Kylien neuvoston sääntöjä vastaamaan Osallisuusohjelman linjaa. Eli, että kylällä voidaan sopia siellä toimivien rekisteröityjen yhdistysten kesken jäsenen nimeäminen Kylien neuvostoon, mikäli kylällä ei ole rekisteröityä kyläyhdistystä ja totta kai kuitenkin niin, että muutoin säännöt täyttyvät.

Esitys Kylien neuvoston uudeksi toimintasäännöksi siten, että §3 kohdalta näkyy muutettu esitys:

1 § Nimi

Kyläneuvoston nimi on Pudasjärven kylien neuvosto ja sen toimialue on Pudasjärven kaupunki.

2 § Tarkoitus ja toiminnan laatu

Pudasjärven kylien neuvosto on kylien välinen sekä kylien ja kaupungin välinen neuvoantava yhteistyö- ja kehittämiselin. Tarkoituksensa toteuttamiseksi Pudasjärven kylien neuvosto

- kartoittaa ja koordinoi kylien tarpeita ja ideoita.
- antaa kannanottoja kaupungille, viranomaisille ja muille tahoille kyliä koskevissa asioissa ja tulevaisuuden suunnitelmissa.
- edistää kylien elinkelpoisuutta, sen asukkaiden viihtyvyyttä ja hyvinvointia

sekä palveluiden tuottamiseen liittyviä parantavia toimenpiteitä.

- toimii muillakin edellisiin verrattavilla tavoilla tarkoituksensa toteuttamiseksi.

Pudasjärven kylien neuvosto on puoluepoliittisesti sitoutumaton ja alueellisesti tasapuolinen.

Pudasjärven kaupungin kylien neuvoston jäsenet ovat valmiita osallistumaan kyläyhdistysten, kylätoimikuntien ja kylien muiden yhdistysten kokoksiin tuomalla tietoa ja ottamalla vastaan kylien toiveita.

§3:

Pudasjärven kylien neuvoston kokoonpano koostuu Pudasjärven kylien edustajista. Kylät nimeävät omat edustajansa; jäsenen ja varajäsenen. Valittu jäsen toimii tiedonvälittäjänä omalle kylälle.

Kylien neuvoston jäsen tulee olla ensisijaisesti Pudasjärvelle rekisteröidyn kyläyhdistyksen nimeämä jäsen ja varajäsen.

Mikäli kylällä ei ole Pudasjärvelle rekisteröityä kyläyhdistystä, niin kylä voi sopia keskenään ehdotuksensa jäseneksi ja varajäseneksi. Jäsenen ja varajäsenen tulee kuulua Pudasjärvelle rekisteröityyn yhdistykseen.

Mikäli kyläyhdistyksiä perustetaan myöhemmin lisää, niin ne voidaan liittää kylien neuvostoon toimikauden aikana kaupunginhallituksen päätöksellä. Tällöin kylän aiemmin valitseman muun Pudasjärvelle rekisteröidyn yhdistyksen jäsen ja varajäsen väistyvät kylien neuvoston jäsenyydestä.

Kylien neuvosto valitsee neuvoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan kylien neuvoston edustajista. Sihteerinä kylien neuvostossa on palvelusuunnittelija, hankkeet ja järjestöyhteistyö. Vastuuviranhaltija on kaupunginjohtaja, varahenkilö henkilöstöpäällikkö. Kylien neuvostossa kaupungin edustajina ovat kaupunkikehitysvaliokunnan ja hyvinvointivaliokunnan puheenjohtajat, joiden varahenkilöinä ovat valiokuntien varapuheenjohtajat. Kaupunginhallitus nimeää kylien neuvostoon oman edustajan.

Kylien ja kaupungin edustajat valitaan Pudasjärven kylien neuvostoon kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Kaupunginhallitus vahvistaa kylien neuvoston jäsenet toimintakausittain (2 vuotta). Pudasjärven kylien neuvosto voi perustaa tärkeäksi näkemiään asioita varten työryhmiä. Työryhmistä ei makseta kokouspalkkioita. Pudasjärven kylien neuvoston kokouksiin voidaan kutsua tarvittaessa eri tahojen edustajia kertomaan ajankohtaisista asioista.

4 § Pudasjärven kylien neuvoston kokousten koollekutsuminen

Pudasjärven kylien neuvosto kokoontuu puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessa varapuheenjohtajan kutsusta kaksi kertaa vuodessa. Elleivät puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ole saapuvilla kokouksessa, valitaan siksi kerraksi joku muu kylien neuvoston jäsenistä puhetta johtamaan.

Esityslista kootaan sekä kylien että kaupungin asioista.

Kutsu kokouksiin lähetetään jäsenille viimeistään seitsemän vuorokautta ennen kokousta sähköpostitse. Mikäli jäsen on estynyt osallistumasta kokoukseen, hän huolehtii itse, että varajäsen saa tiedon ajoissa. Kokouksesta tehdään muistio.

1. Muistio toimitetaan kylien neuvoston jäsenille ja varajäsenille sähköpostitse.
2. Muistio julkaistaan kaupungin nettisivulla Pudasjärven kylien neuvoston sivulla.
3. Valiokuntien puheenjohtajat voivat antaa katsauksen kaupunginvaltuustossa kylien neuvoston kannanotoista.

5 § Pudasjärven kylien neuvoston kokoukset

Pudasjärven kylien neuvosto pitää vuosittain kaksi kokousta. Kaupunki vastaa kokouskuluista.

Kokouksista maksetaan kokouspalkkio ja matkakulut Pudasjärven kaupungin hallintosäännön mukaisesti.

Kokoukset pidetään vuorotellen eri kylissä. Kokouksiin voi osallistua myös Teamsin kautta.

6 § Toimintasääntöjen muuttaminen ja Pudasjärven kylien neuvoston purkaminen

Pudasjärven kylien neuvosto voi antaa kannanottoja kylien neuvoston toimintasääntöön ja neuvoston purkamiseen. Purkamiskannanoton takana on oltava vähintään $\frac{3}{4}$ neuvoston jäsenistä. Päätöksen toimintasääntöjen muuttamisesta ja Pudasjärven kylien neuvoston purkamisesta tekee kaupunginhallitus.

7 § Kylän eroaminen Pudasjärven kylien neuvostosta

Kylä voi erota Pudasjärven kylien neuvostosta ilmoittamalla siitä sähköpostilla Pudasjärven kaupungin kirjaamoon. Kylän tulee toimittaa pöytäkirja, jossa eroamisesta on päätetty.

Kaupunginhallitus voi toimivaltansa mukaan asettaa vaikuttamistoimielimet, joiden kokoonpanosta, asettamisesta ja toimintaedellytyksistä se päättää (Hallintosääntö § 14).

Yritysvaikutusten arviointi: Ei ole tehty.

Kaupunginjohtajan esitys

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä kylien neuvoston päivitetyn toimintasäännön § 3 esitetyllä tavalla.

Päätös

Jakelu

Henkilöstöpäällikkö
Palvelusuunnittelija, hankkeet ja järjestöyhteistyö